

— 5. A Tanácsok jubileumára kétkötetes fényképaibum készült iváncsai képekkel (96 felvétel).

1972 óta minden községi és iskolai ünnepélyre a Ht állít össze a helyi gyűjtésből az Irodalmi Színpad részére anyagot, a kívánt példányszámban gépelve. (Pl. Az úttörőcsapat 20 évc. — A felszabadulás 25 és 30 éve. — A tűzoltótestület 75 éve. — A Tsz 20 éves története. — 1944/45 eseményei (kronológia). — A közigazgatás története 1945—1950-ig. — Vetélkedő: KISZ-fiatalok, úttörők részére stb.)

Kiállítások: A begyűjtött és kölcsönként anyagból kiállításokat rendeztünk: 1945—1975 (Felszabadulási ünnepélyre), — 1974-ben: Tájékoztató kiállítás a Ht-ről, — 1973-ban: 75 éves a tűzoltótestület.

Az 1975. évi kiállításon a Tsz szocialista brigádjai már testületileg vettek részt. Az iskolások a kiállítás megtekintése után a szakkör helyiségében előadást hallgattak a község történetéről. A vendégkönyv igazolja a látogatók számát.

Folyamatban lévő munkák: (1) Összegyűjtöttük a földrajzi neveket. Kiegészítettük a történelmi nevekkkel, az adatokat több oldalról igazoltatjuk, egybefűzzük és önálló kötetként publikáljuk. Kap belőle az iskola és a Levéltár is. — (2) 12x160 cm-es nagyságban elkészült Iváncsa térképe iskolai célra. Minden telek, utca, dűlő rajta van és az összes középület. Fénymásolás után ellátjuk vele az iskolát és a Tanácsot. — (3) Ebben a tanévben elkészül Iváncsa történelmi olvasókönyve, kb. 80 oldalon, ebből 20 oldal fotó. Ez tartalmazza az igazolt iváncsai adatokat. Az iskola annyi példányt kap belőle, ahány nevelője van. — (4) Folyamatban van a ragadványnevek gyűjtése. — (5) Megkezdődött az adatgyűjtés egy komplex munkához, amely a halállal és a temetővel kapcsolatos néprajzi anyagot foglalja majd össze, s a szellemi néprajzon túl tartalmazza temetőink jellegzetes sirjeleit is. — (6) A Ht. vezetője most selejtezti a 27 éves Tsz irattárát. Rendkívül sok községi vonatkozású anyag kerül elő. Jegyzet vagy duplikátum formájában gyarapítja a Ht anyagát. — (7) Egy helybéli nevelő megírja az iváncsai iskola történetét a tanácsköztársaság időszakában. Mellékel hozza kb. 50 oldalnyi forrásanyagot is. — (8) Az iskolatörténet megírása alkalmával fényképeket gyűjtöttek az úttörők. Olyan mennyiség jött össze, hogy nem fért bele a könyvbe. Most megírjuk az iskola 1974/75-ös évkönyvét és abba beledolgozzuk. Ezután ötvenként készítünk iskolai évkönyvet. — (9) Amint elkészül Iváncsa térképe, feldolgozzuk az eddig ismert régészeti leletek helyét.

Fűrész Gyula

Vándor olvasótábor a Pilisben

A Magyar Úttörők Szövetsége a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére nyolc nagy expedíciós táborot hirdetett meg. Ezek egyike Szentendre—Visegrád—Esztergom mintegy 100 kilométeres útvonalára esett és a Vöröskő Expedíciós Vándortábor nevet viselte. A két hónapig tartó folyamatos tábor keretében — két napos váltásokkal és 12 napig tartó vándorlással — mintegy 1000 gyermek tette meg a 100 kilométeres utat.

Ez a száz kilométer viszont nem akármilyen területen vezetett keresztül, hanem történelmünk egyik igen jelentős, emlékekben rendkívül gazdag területén: a Pilis erdein és a Duna partján.

Szükségesnek látszott, hogy a tavaly már negyedik évébe lépett olvasótábori mozgalmat új színekkel gazdagítsuk, és a Vöröskő Expedíciós Vándortábor felhasználásával erre megvolt minden lehetőség.

A Magyar Írók Szövetsége, a Pilisi Parkerdő Gazdaság, a Magyar Úttörők

Szövetsége és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa elképzelése az volt, hogy a már adott „térpet” felhasználva olvasótábori, de bővebben értelmezve honismereti foglalkozásokkal bővíti a vándortábor programját. Az expedíciós tábor 33 csoportja közül összesen hatban — július közepétől augusztus közepéig — sikerült ilyen foglalkozásokat tartani. Mik is voltak ezek a foglalkozások?

A Szentendréről két naponként induló csoportokat ifjúsági vezetők, fiatal írók, tanárok, népművelők, a néprajz és a történelem iránt fogékony gimnazisták kísérték el. A vándorlás közben s a szálláshelyeken — Szentendre, Visegrád, Schubert forrás, Hoffmann kunyhó, Búbánat völgye, Esztergom — a gyerekekkel együtt gyalogolva és élve, faggatták a természetet, az erdő és víz rejtelmait, a táj és egyben az ország történelmi múltját, továbbá a jelenkor irodalmának szépségeivel ismerkedtek. A helynevek múltja, Balassi és Babits, a török-háborúk, a madarak hangja és

Vándorló úttörőcsapat (Harmath István felvétele)

a patakok vize voltak „szórakoztatóik”.

Bár a felnőtt vezetők egyike-másika eleinte idegenkedve fogadta a csoportokhoz csatlakozó „kakukk-fiókat”, a kísérlet végülis mind a hat csoportnál sikerrel járt. Sikerült a gyerekeket megnyerni az olyan foglalkozásokon, mint a tábortűz mellett előadott mondókák, regék, népdalok; a Mátyásról szóló tréfák összegyűjtése, többfordulós irodalmi vetélkedők rendezése stb. Mindezek célja többek között az volt, hogy a gyerekek tanuljanak szabadon beszélni, hozzászokjanak ahhoz, hogy értelmesen fejezzék ki magukat.

Fiatal írók egy-egy irodalmi műről, versről vagy elbeszélésről beszélgettek a gyerekekkel s a táj adta élményeket is tudatosan beépítették a foglalkozásokba. (Például a Pilisben lévő Holdvilág-árok megmászása után Kodolányi történelmi regénye, a Holdvilág-völgye került szóba.)

Végeredményben, mint az várható volt, a pilisi táj ontotta a történelmi élményeket, az irodalmi emlékeket, a természeti szépségeket, és ezt a foglalkozás-vezetők ki is használták. Az él-

mények megerősítésére az egyik állomáshelyen, a Hoffmann kunyhónál, kis kézikönyvtár is volt, ebben különböző lexikonokat, versantológiákat, növény- és állathatározókat, tájleírásokat találtak a gyerekek. Ezen a táborhelyen volt természettudományos előadás is: Fodor Lajos, az Élet és Tudomány szerkesztője tartott foglalkozást. A téma az erdő és csillagászat volt, továbbá egy tudományos hetilap szerkesztőségi munkája.

Végezetül álljon itt azok neve, akik a kísérletet nagyban előrevitték: Varga Anna, Illés Katalin, Tari Gabriella és Tóth Klára egyetemi hallgatók; Czako Gábor, Apáti Miklós és Horváth Lajos írók; valamint Tatár Mária, a veszprémi színház tagja és Marosi Teréz, kiskőrösi gimnazista. Utoljára, de nem utolsó sorban említjük meg a segítők között dr. Madas Lászlót, a parkerdő igazgatóját; Fábian Zoltán, írószövetségi titkárt, valamint Gémesi Károlyt és Jávor Györgyöt, a parkerdő fiatal munkatársait.

Budai János